

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Aktiviteleri ve Sağlıkla İlgili Tutum ve Davranışları

Bülent Kadri Gültekin*, Emel İrgil**

ÖZET. Bu çalışma Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin sosyal aktivitelere katılımı ve sağlıkla ilgili davranışlarını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Anket, 1. sınıf öğrencilerinden 185 kişi, 6. sınıf öğrencilerinden 223 kişi olmak üzere toplam 408 kişiye uygulanmıştır. Kişisel bilgisayara sahip olma, internet kullanma, günlük gazete okuma, sinema, konser ve tiyatroya gitme, satranç oynama, İngilizce bilme, sigara içme ve alkol kullanma gibi alışkanlıkları ile sağlıkla ilgili tutumlarını içeren 22 soruluk anket formu yüzyüze görüşme yöntemiyle doldurulmuştur. Öğrencilerin özel bilgisayara sahip olma oranı %22.9, iyi düzeyde internet kullanmasını bilme oranı %19.1; e-mail adresine sahip olma oranı %46.5, günlük gazete okuma oranı %51.7, tıp dışı yayın izleme oranı %39.7 bulunmuştur. Son 1 ay içerisinde sinemaya gitme oranı %56.4, konsere gitme oranı %19.6, tiyatroya gitme oranı %21.0 bulunmuştur. Öğrencilerin %15.2'si satranç bilip oynamakta, %10.1'i ileri düzeyde İngilizce bilmekte, %96.3'ü İngilizce'nin gerekli olduğuna inanmaktadır. %47.0'ın karşı cinsle arkadaşlığı bulunmamaktadır. Öğrencilerin sigara kullanma oranı %21.8, alkol kullanma oranı %32.4, düzenli kahvaltı yapma oranı %34.3, hepatit B aşısı yaptıрма oranları %30.6, düzenli spor yapma oranı %6.1 bulunmuştur. Sonuç olarak, öğrencilerin çoğunluğunun sosyal aktivitelere katılmadığı ve çoğunlukla kendi sağlıklarını önemsemedikleri saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler .Sosyal aktiviteler .Tıp eğitimi .Tıp fakültesi öğrencileri.

Social Activities, Behavior and Attitude About Health of

Medical Students of Uludağ University

SUMMARY. The aim of this study is to evaluate the social activity participations and the attitudes of their health of the medical students of Uludağ University. The questionnaire was applied to 408 medical students totally, 185 of them were first year and 223 of them were last (6th) year medical students. Data were collected by face to face interviews using a questionnaire with 22 questions included habits such as having PC, using internet, reading daily newspaper, going to cinema, concert and theatre, playing chess, knowing english, smoking and drinking alcohol and attitudes about health. 22.9% of the medical students have private computers, 19.1% of them use internet in advanced level, 46.4% of them have an e-mail address, 51.7% of them read daily newspaper, 39.7% of them read paramedical publications. The percentage of medical students who have gone to the cinema during last month was 56.4%, to a concert 19.6% and to the theatre 21.0%. 15.2% of the students know and play chess. 10.1% of the students know english very well, however 96.3% of them believe that english is necessary for medical student. 47.0% of the students have no girl or boy friend. The percentage of smoking is 21.8%, drinking alcohol is 32.4%, vaccination for hepatit B is 30.6%, doing physical activity regularly is 6.15%. Eventually it was found out that the majority of the students have participated social activities less and didn't care about their health.

Key Words .Social activities .Medical education .Medical students.

Son yıllarda hekimlerin gerek mesleki yönden gerekse sosyal yönden eksikliklerinin ortaya çıkması tıp eğitimini tüm dünyada ve ülkemizde tüm boyutlarıyla gözden geçirmeye zorlamıştır. Günümüzde tüm dünyada tıp eğitimi tartışılmakta ve farklı yöntemler uygulamaya konmaktadır. Ülkemizde de Dokuz Eylül ve Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültelerinde **Aktif öğrenme** modeli ve model

içerisinde **probleme dayalı öğrenme** tekniği vb. yeni tekniklerle farklı bir sistem uygulamaya girmesi tartışmaları yoğunlaştırmıştır. Fakültemizde de 2001-2002 eğitim-öğretim döneminde "kredili sistem" ile eğitim verilecektir. Türkiye'de ilk kez gerçekleştirilecek olan bu sistemde tıp dışı seçmeli derslerin (resim, müzik, tiyatro vb.) öğrenciler tarafından zorunlu olarak seçilmeleri öngörülmektedir.

* Arş. Gör. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Bursa

** Yrd. Doç. Dr. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Bursa

Tıp eğitimi iki farklı boyutuyla gözden geçirilmektedir. Bir yandan çağdaş ve bilimsel tıp eğitimi yaratılmaya çalışılırken öte yandan hekimlerin de bir insan olduğu gerçeğinden hareketle tıp eğitiminin sosyal ve insancıl boyutu tartışılmaktadır. Sosyal aktivitelerin sağlığa ve başarıya dolaylı ya da direkt çok sayıda faydası olduğunu gösteren çalışmalar yapılmıştır.

Dünya 21. yüzyıla yeni yönelimlerle girmektedir. Her olay tüm boyutlarıyla yeniden gözden geçirilmekte ve bu olayları etkileyen tüm faktörler dikkate alınmaktadır. Öğrenmeyi öğrenme, bilgi teknolojileri ve bilgi toplumu gibi kavramlar ön plana çıkmakta bununla paralel olarak yeni öğrenme yöntemleri araştırılmakta ve başarıyı etkileyen tüm faktörler incelenmektedir. Örneğin müziğin başarıya etkisini inceleyen 'The Center for New Discoveries in Learning' yaptığı araştırmalar sonucunda özellikle belli müziklerin testlerdeki başarıyı artırdığını, öğrenme zamanını kısalttığını, hiperaktif çocukları ve kişileri sakinleştirdiğini, hataları azalttığını, yaratıcılığı artırdığını, ufku genişlettiğini, vücudun daha hızlı iyileşmesini sağladığını, daha verimli bir öğrenme süreci için beynin her iki yarısının da entegrasyonunu sağladığını ve IQ sonuçlarını 9 puan artırdığını tesbit etmişlerdir¹. Bu tesbitler sonucunda her öğrenme sistemine müzik, spor vb. aktivitelerin eklenmesi gerektiğini savunmuşlardır. Bu aktiviteler sadece birer eğlence aracı değil hekimin kişiliğinin zenginleştirilmesinde, sosyal performansını en üst düzeyde kullanmasında, yeni projeler tasarlayıp uygulamasında rol oynamaktadır.

Bu araştırma sosyal aktivitelerin başarıyı artırdığı varsayımından yola çıkarak Uludağ Üniversitesi Tıp fakültesi öğrencilerinin sosyal aktivitelerini, sağlıkla ilgili tutum ve davranışlarını değerlendirmek amacıyla planlanmıştır. Tıptaki eğitim süreciyle beraber sosyal aktivite ve sağlıkla ilgili alışkanlıklarda değişim olup olmadığını araştırmak üzere çalışmaya 1. ve 6. Sınıf öğrencileri dahil edilmiştir.

Gereç ve Yöntem

Bu çalışma Ekim- Kasım 2000 tarihinde Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesinde öğrenim gören 1. sınıftaki 185 (% 87.7) ve 6. sınıftaki 223 (%82.0) öğrenci üzerinde yapılmıştır. 1. sınıftaki 26 ve 6. sınıftaki 49 öğrenciye çeşitli nedenlerle ulaşılamamıştır (devamsızlık, seçmeli staj, kayıt dondurma vb.) Araştırma tıp öğrencilerinin sosyal aktivitelere katılımını ve sağlıkla ilgili tutum ve davranışlarını öğrenmeyi amaçlayan tanımlayıcı tipte bir araştırmadır. Kişisel bilgisayara sahip olma, internet kullanma, günlük gazete okuma, sinema-konser – tiyatroya gitme, satranç İngilizce bilme, sigara ve alkol kullanma alışkanlıkları vb. soruları içeren 22 soruluk anket formu yüzyüze görüşme yöntemiyle doldurulmuştur.

Veriler SPSS 8. 0 programıyla değerlendirilmiş ve ki-kare testi kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırmaya katılan 1. sınıftaki 185 öğrenciden 95'i (% 51.3) erkek, 90'ı (%48.7) kız öğrencilerden; 6. sınıftaki 223 öğrenciden 140 (% 62.8) erkek ve 83'ü (%37.2) kız öğrenciden oluşmaktadır.

Öğrencilere, kendilerine ait bir bilgisayarlarının ve e-mail adreslerinin olup olmadığı sorulduğunda; toplam 94'ü (%22.9) bilgisayarı ve 189'u (%46.5) e-mail adresi olduğunu belirtmişlerdir. Birinci sınıf öğrencileri bu olanaklardan daha fazla yararlanmaktadır (Tablo I).

Tablo I- Araştırmaya katılan öğrencilerin bilgisayara sahip olma ve internet kullanma durumu

	1. Sınıf n %	6. Sınıf n %	Toplam n %	
Kendine ait bilgisayar				
Evet	57 30.8	37 16.6	94 22.9	$\chi^2=16.466$ $p<0.05$
Hayır	112 60.5	176 78.9	288 70.4	
Olmamasına rağmen sık kullanırım	16 8.7	10 4.5	26 6.7	
E mail adresi				
Evet var	99 54.1	90 40.3	189 46.5	$\chi^2=7.626$ $p<0.05$
Hayır yok	84 45.9	133 59.7	217 53.5	
İnternet kullanma durumu				
Hayır bilmiyorum	25 13.5	92 41.2	117 28.7	$\chi^2=40.497$ $p<0.05$
Çok az biliyorum	123 66.5	90 40.3	213 52.2	
İyi düzeyde biliyorum	37 20.0	41 18.5	78 19.1	
Toplam	185 100.0	223 100.0	408 100.0	

İnterneti ne için kullanıyorsunuz sorusuna 1. sınıf öğrencileri sırasıyla bilgi taramak gazete - dergileri incelemek, chat yapmak, oyun oynamak için; 6. sınıf öğrencileri ise sırayla en çok bilgi taramak, gazete-dergi incelemek, oyun oynamak ve chat yapmak için interneti kullandığını belirtmiştir.

Araştırmaya katılan erkek öğrencilerden 60 kişi (%25.5) interneti iyi düzeyde kullandığını belirtirken, kız öğrencilerin ise 18'i (%10.4) iyi düzeyde kullandığını belirtmiştir. Bu fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. ($\chi^2=15.249$; $p<0.05$)

Öğrencilere roman okuma, günlük gazete ve tıp dışı yayın izleme konularında yaptıkları sorulduğunda; roman ve günlük gazeteyi istatistiksel açıdan anlamlı olarak 1. sınıflar daha fazla okurken, tıp dışı yayın izleme konusunda herhangi bir farklılık bulunmamıştır (Tablo II). Araştırmaya katılan erkek öğrencilerden 134 kişi (%57), kız öğrencilerden ise 77 kişi (%44.5) günlük gazete okuduğunu belirtmiş ve aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. ($\chi^2=6.248$; $p<0.05$) Öğrencilerin sinema, tiyatro ve konser gibi sanatsal etkinliklere katılımları tablo III'te gösterilmiştir. Sinema, konser ve tiyatroya gitme açısından sınıflar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. 6. sınıf öğrencilerinin bu

tür etkinliklere katılımı daha azdır. Araştırmaya katılan erkek öğrencilerden 68 kişi (%28.9), kız öğrencilerden ise 85 kişi (%49.1) son 1 ay içerisinde sinemaya gittiğini belirtmiş ve aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. ($\chi^2 = 28.069$; $p < 0.05$)

Tablo II- Araştırmaya katılan öğrencilerin roman, günlük gazete ve tıp dışı yayın izleme durumları

	1. Sınıf n %	6. Sınıf n %	Toplam n %	
Roman okuma durumu				
Son 1 ay içerisinde	97 52.5	56 25.1	153 37.5	$\chi^2=67.445$ $p < 0.05$
Son 3 ay içerisinde	33 17.9	26 11.7	59 14.5	
Son 6 ay içerisinde	13 7.0	13 5.8	26 6.4	
Son 1 yılda okuyanlar	26 14.0	31 13.9	57 14.0	
Diğer	16 8.6	97 43.5	113 27.6	
Günlük gazete okuma durumu				
Evet	107 57.8	104 46.6	211 51.7	$\chi^2=5.081$ $p < 0.05$
Hayır	78 42.2	119 53.4	197 48.3	
Tıp dışı yayın izleme durumu				
Evet	83 44.9	79 35.4	162 39.7	$\chi^2=5.151$ $p > 0.05$
Hayır	102 55.1	144 64.6	246 60.3	
Toplam	185 100.0	223 100.0	408 100.0	

Tablo III- Araştırmaya katılan öğrencilerin sinema, tiyatroya ve konsere gitme durumları

	1. Sınıf n %	6. Sınıf n %	Toplam n %	
Sinemaya gitme durumu				
Son 1 hafta içerisinde	36 19.5	38 17.0	74 18.2	$\chi^2=28.398$ $p < 0.05$
Son 2 hafta içerisinde	44 23.8	27 12.1	71 17.4	
Son 1 ay içerisinde	39 21.0	46 20.6	85 20.8	
Daha önce	66 35.7	112 50.3	178 43.6	
Konsere gitme durumu				
Son 1 ay içerisinde	54 29.2	26 11.7	80 19.6	$\chi^2=29.340$ $p < 0.05$
Son 3 ay içerisinde	20 10.8	15 6.7	35 8.6	
Son 6 ay içerisinde	24 12.9	24 10.8	48 11.8	
Daha önce	87 47.1	158 70.8	245 60.0	
Tiyatroya gitme durumu				
Son 1 ay içerisinde	56 30.3	30 13.4	86 21.0	$\chi^2=30.026$ $p < 0.05$
Son 3 ay içerisinde	9 4.9	15 6.7	24 5.9	
Son 6 ay içerisinde	18 9.7	8 3.7	26 6.4	
Daha önce	102 55.1	170 76.2	272 66.7	
Toplam	185 100.0	223 100.0	408 100.0	

Okul dışında arkadaşlarınızla biraraya geldiğinizde sohbetinizin içeriğini ne oluşturuyor sorusuna 1. sınıf öğrencileri en çoktan aza doğru tıp, müzik, spor, siyaset, karşı cins; 6. sınıf öğrencileri ise tıp, karşı cins, müzik, spor, siyaset cevabını vermişlerdir.

Tablo IV'te görüldüğü gibi öğrencilerin çoğunluğu satranç bildiği halde oynamamakta, tamamına yakını İngilizce'nin gerekli olduğuna inandığı halde İngilizce'yi yeterli düzeyde bilmemektedir.

Tablo IV- Araştırmaya katılan öğrencilerin satranç ve İngilizce bilme ile karşı cinsle arkadaşlık etme durumları

	1. Sınıf n %	6. Sınıf n %	Toplam n %	
Satranç bilme durumu				
Hayır	51 27.6	42 18.8	93 22.8	$\chi^2=13.870$ $p < 0.05$
Bilirim ama oynamam	97 52.4	156 70.0	253 62.0	
Bilirim. Sık oynarım	37 20.0	25 11.2	62 15.2	
İngilizce bilme durumu				
Hayır	21 11.3	18 8.0	38 9.4	$\chi^2=57.447$ $p < 0.05$
Çok az bilirim	42 22.7	125 56.0	167 40.9	
Orta düzeyde bilirim	106 57.3	55 24.6	161 39.6	
İleri düzeyde bilirim	16 8.7	25 1.4	41 10.1	
İngilizce'nin gerekli olduğuna inanma				
Evet	172 92.9	221 99.1	393 96.3	$\chi^2=10.730$ $p < 0.05$
Hayır	13 7.1	2 0.9	15 3.7	
Karşı cinsle arkadaşlık durumu				
Hayır	92 49.7	100 44.8	192 47.0	$\chi^2=20.486$ $p < 0.05$
Evet	51 27.7	89 39.9	140 34.4	
Vardı ayrıldık	21 11.3	24 10.8	45 11.0	
Hiç özel arkadaşım yok	21 11.3	10 4.5	31 7.6	
Toplam	185 100.0	223 100.0	408 100.0	

Tablo V'te öğrencilerin sigara ve alkol kullanma, sabah kahvaltısı yapma, spor yapma ve Hepatit B aşısı yaptırmaya durumları görülmektedir.

Tablo V- Araştırmaya katılan öğrencilerin sağlıkla ilgili tutum ve davranışları

	1. Sınıf n %	6. Sınıf n %	Toplam n %	
Sigara kullanma durumu				
Halen kullanmıyor ya da kulla. bırak.	166 89.7	153 68.6	319 78.2	$\chi^2=29.068$ $p < 0.05$
Günde 0-10 arası kullanıyor	10 5.4	20 9.0	30 7.4	
Günde 10 taneden fazla kullanıyor	9 4.9	50 22.4	59 14.4	
Alkol kullanma durumu				
Halen kullanmıyor ya da kulla. bırak.	139 75.1	137 61.4	276 67.6	$\chi^2=15.380$ $p < 0.05$
Haftada 1-2 gün kullanıyor	8 4.4	14 6.3	22 5.4	
Ayda 1-2 gün kullanıyor	38 20.5	72 32.3	110 27.0	
Sabah kahvaltısı yapma durumu				
Hayır	29 15.7	105 47.0	134 32.8	$\chi^2=55.413$ $p < 0.05$
Sadece hafta sonları	23 12.4	28 12.6	51 12.6	
Düzenli kahvaltı yapanlar	92 49.7	48 21.6	140 34.3	
Simit vb. ile geçiştirilenler	41 22.2	42 18.8	83 20.3	
Hepatit B aşısı yaptırmaya durumu				
Evet	30 16.2	95 42.6	125 30.6	$\chi^2=33.143$ $p < 0.05$
Hayır	155 83.8	128 57.4	283 69.4	
Spor yapma durumu				
Hayır	64 34.6	142 63.7	206 50.5	$\chi^2=35.487$ $p < 0.05$
Düzenli spor yaparım	14 7.5	11 4.9	25 6.1	
Ara sıra spor yaparım	98 53.0	67 30.0	165 40.4	
Diğer	9 4.9	3 1.4	12 3.0	
Toplam	185 100.0	223 100.0	408 100.0	

Altıncı sınıf öğrencileri anlamlı olarak daha fazla sigara ve alkol kullanmakta, daha az düzenli kahvaltı ve spor yapmaktadır. Araştırmaya katılan erkek öğrencilerden 59'u (%25.1) sigara kullandığını belirtirken sigara kullanan kız öğrencilerin sayısı 30 (%17.3) olarak tesbit edilmiştir. Günde 10 taneden fazla sigara içen erkek öğrencilerin sayısı 46 (%19.6) kız öğrencilerin sayısı ise 13 (%7.5)'tür. Bu farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($\chi^2 = 13.791$; $p < 0.05$).

Tartışma

Araştırmaya katılan öğrencilerin %22.9'unun kendine ait bir bilgisayara sahip olduğu tesbit edilmiştir. 1999 yılında fakültemizde yapılan bir araştırmada öğrencilerimizin kişisel bilgisayara sahip olma oranları %14.7² ve Süleyman Demirel Üniversitesinde yapılan benzer bir çalışmada %14 bulunmuştur³.

Öğrencilerin %28.7'si internet kullanmasını bilmekte, yalnızca %19.1'i iyi düzeyde internet kullanmasını bilmektedir. İnternetin erkek öğrencilerde %25.5 kız öğrencilerde ise %10.4 düzeyinde ileri seviyede kullanıldığı ortaya çıkmıştır. E-posta adresine sahip öğrenci oranı ise %46.5'tir. 21. yüzyılın iletişim aracı olan internete olan ilgi oldukça düşük bulunmuştur.

İleri düzeyde İngilizce bilen öğrenci oranı %10.1, buna karşın İngilizcenin gerekli olduğuna inananların oranı %96.3'tür. Süleyman Demirel Üniversitesinde 1998 yılında yapılan bir çalışmada öğrencilerin %36'sının yabancı bir dil bilmediği, %88'i ise yabancı dil eğitiminin gerekli olduğunu ve %85'i ivedilikle yabancı dil hazırlık sınıfı istediklerini belirtmişlerdir³. Tıp öğrencilerinin büyük kısmı temel eğitim kaynaklarının ve internetteki bilgilerin yabancı dilde yayınlanması nedeniyle yabancı dil eğitiminin gerekli olduğu düşüncesindedirler.

Öğrencilerin sağlıkla ilgili tutum ve davranışlarını incelediğimiz zaman sigara kullananların oranı 1. sınıf öğrencilerinde %10.3, son sınıf öğrencilerinde %32.3 toplam öğrencilerde ise %21.8'tir. Fakültemizde 1999 yılında yapılan bir çalışmada öğrenciler arasında sigara içme oranı %29.3 bulunmuş ve yine 1999 yılında fakültemizde araştırma görevlileri arasında yapılan bir çalışmada sigara içme oranı %37.3 bulunmuştur⁴. Bu sonuçlarla tıp fakültesinde girişle başlayan ve araştırma görevliliği ile devam eden süreçte sigara kullanma sıklığının artmakta olduğu söylenebilir. 2000 yılında Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi I. ve VI. Dönem öğrencilerinde yapılan bir araştırmada öğrencilerin ortalama sigara içme oranı %39.6 ve sigara alışkanlığı dönem VI'da istatistik olarak anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur⁵.

Bu çalışmada öğrencilerde alkol kullanma oranı %33.6 bulunmuştur. 1999 yılında fakültemiz araştırma görevlileri arasında yapılan araştırmada alkol kullanma sıklığı %52.1 bulunmuştur⁴.

Hepatit B aşısı yaptırma oranları 1. sınıf öğrencilerinde %16.2, son sınıf öğrencilerinde %42.6 toplam ortalama %30.6 bulunmuştur. 1999 yılında Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi son sınıf öğrencilerinde yapılan bir araştırmada hepatit B aşısı yaptırma oranı %60.5 bulunmuştur. Tıp eğitiminde artan bilinçle beraber hepatit B gibi enfeksiyonlara duyarlılık ve beraberinde aşı oranlarında artma gözlenmektedir. Spor yapan öğrencilerin oranı ise 1. sınıfta %65.4; son sınıf öğrencilerinde %36.3 bulunmuştur. Fakültemizde 1999 yılında araştırma görevlileri arasında yapılan bir araştırmada spor yapma oranı %44.9 bulunmuştur⁴.

Araştırma sonuçlarına baktığımızda öğrencilerin bilgisayar ve internete olan ilgilerinin düşük seviyede olduğu; roman okuma, günlük gazete ve tıp dışı yayın izleme oranının istenen düzeyde olmadığı; konser tiyatro vb. aktivitelere olan ilginin düşük olduğu ve öğrencilerin tamamına yakınının İngilizcenin gerekli olduğuna inandıkları halde yalnızca çok küçük bir kesimin yeterli İngilizce bildiği ortaya çıkmıştır. Sağlıkla ilgili tutum ve davranışlara baktığımızda sigara kullanma, hepatit B aşısı yaptırma, spor yapma oranları istenen seviyede değildir.

Araştırma sonuçlarında dikkatimizi çeken bulgulardan biri de tüm sosyal aktivitelere kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha az ilgi göstermeleridir. Çağdaş Türkiye'nin modern kız öğrencilerinin sosyal aktivitelere olan bu düşük orandaki ilgilerinin nedenleri ayrı bir araştırma konusudur.

Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin sanatsal, kültürel ve eğitici etkinliklere yeterince katılmadıkları ve bu etkinliklere katılımın tıp fakültesine girişle başlayan süreçte sürekli azaldığı ve öğrencilerin kendi sağlıklarına gereken özeni göstermedikleri ortaya çıkmıştır. Bizim bu olumsuz sonuçları düzeltmek için önerilerimiz;

- Öğrencilerin bilgisayar ve internet dünyasına olan ilgileri istenen düzeyde değildir. Bilgisayar ve internet kullanımının yaygınlaştırıldığı yeni modeller geliştirilmelidir. Kütüphanede yeterli sayıda internet bağlantısı sağlanmalıdır.
- Tüm sosyal aktivitelere kız öğrencilerin daha ilgisiz oldukları görülmektedir. Fakültemizde kız öğrencileri de aktif hale getiren ve tüm öğrencileri kaynaştıran sosyal aktiviteler düzenlenmelidir.
- Roman günlük gazete ve tıp dışı yayın izleme oranları beklenenin altındadır. Tıp öğrencilerinin gündelik yaşamdan uzak kalması beklenemez. Fakültemize ülkemiz ve yurt dışında çıkan tüm önemli yayınlar temin edilerek öğrencilerin kullanımına sunulmalıdır.
- En önemli dinlenme araçları olan sinema, konser ve tiyatroya olan ilgi çok düşük olup başarıyı da olumsuz yönden etkilemesi kaçınılmaz-

dır. Bu aktiviteleri arttırıcı etkinlikler düzenlenmelidir. Öğrenci kulüplerinin kurulması teşvik edilmeli ve gereken destek verilmelidir.

- Sağlıkla ilgili tutum ve davranışları incelendiği zaman, sigara ve alkol kullanımı, sabah kahvaltısı yapma durumları, spor yapma durumları istenen düzeyde değildir. Kaldı ki spor yapmayan, sabah kahvaltısı yapmayan vb. öğrencilerin ne kadar başarılı olacağı da ayrı bir tartışma konusudur. Sportif faaliyetlere ağırlık verilmesi çeşitli branşlarda turnuvalar düzenlenerek öğrencilerin spora yönelimleri sağlanmalıdır.
- Sağlıkla bu kadar iç içe olan öğrencilerin sağlıkla ilgili tutum ve davranışları hiç iç açıcı değildir. Eğitimin amaçlarından en önemlisi verilen bilgi - beceriyi davranış haline dönüştürmektir. Ama maalesef öğrencilerimiz öğrendikleri şeyleri davranış ve yaşam biçimi haline getirmemişler veya getirememişlerdir. Eğitim sistemimizin edinilen bilgi ve beceriyi davranış değişikliği yaratacak şekilde dönüştürülmesi gerekmektedir.
- Satrancın doğru karar verme konsantrasyonu arttırmadaki önemi dikkate alındığında satranç oynayan öğrencilerin bu kadar düşük olması sağlık hizmetlerinde de doğru karar verme ve gerektiğinde doğru hamleyi bulmada sorunlar yaşayacaklarını gösterir. Tıp öğrencilerinin matematik ve satrançla ilişkilerinin kesilmediği sistemler ülkemizde de uygulamaya girmelidir.
- Öğrencilerin çok büyük bölümü İngilizce'nin gerekli olduğuna inandığı halde sadece çok az sayıda öğrenci İngilizce'yi ileri seviyede bilmektedir. Bu tablo karşısında yöneticilerin bilim dili ve uluslararası dil olan İngilizce eğitiminin etkinliğinin artırılması için kurs vb. düzenlemeleri ya da yabancı dil hazırlık sınıfları oluşturmaları yerinde olur kanısındayız.
- Yalnız tıptan anlayanların tıptan da yeterince anlamayacakları gerçeğini hatırlatılarak tıp eğitiminin çağdaş, bilimsel, insancıl temelleri

dikkate alınarak yeniden yapılandırılması gerekmektedir.

- Öğrenciler ise mevcut sisteme rağmen başarılarını arttırmak, sağlıklı ve mutlu olmak için sosyal yönden daha aktif olmaları ve bilinçli yaşamaları yönünden güdülenmelidir.
- Bu çalışmanın yapılmasındaki esas amaçlardan biri de sosyal aktivitelere tıp eğitiminin etkisini ölçmekti. 6. sınıf öğrencilerinin 1. sınıf öğrencilerine göre sosyal aktivitedeki düşük orana sahip olmalarına tıp eğitiminin etkisini öğrenmek için 1. sınıf öğrencilerine 5 yıl sonra aynı soruların sorularak değerlendirilmesi gerekir. Bir çok karıştırıcı faktörün varlığı dikkate alınırsa mevcut 1. sınıf öğrencileri ile 6. sınıf öğrencilerinin karşılaştırılarak tıp eğitiminin sosyal aktivite üzerine etkilerini ölçmek ve doğru olarak değerlendirmek pek olası değildir.

Dr. Bülent Kadri Gültekin
Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi
Halk Sağlığı Anabilim Dalı
16059 Görükle - BURSA

Kaynaklar

1. www. howtolearn. com/ The Center for New Discoveries in Learning
2. Cankur N. Ş, Turan S, Ediz B, Kan İ: Öğrencilerin Bakış açısı ile Tıp Fakültesi Eğitimi:II-Sosyal Boyut. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi 1-2-3/1-2:19-24, 1999-2000.
3. Çetin, R., Ağalar, F., Eroğlu, E., Akçakanat, A., Bülbül, M., Ünal, A.: Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Eğitim Aktiviteleriyle İlgili Görüşleri, 1. Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi, 12-15 Kasım 1998, Kongre Kitabı, 138-139, Ankara, 1998.
4. Güvercin C, İrgil E: Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Araştırma Görevlilerinin Alışkanlıkları ve Yaşam Biçimleri. Sağlık ve Toplum 1:36-41, 2000.
5. Kara, A., Ögüş A. C., Özdemir T., Çilli A., Şenol Y.:Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem I ve VI. Sınıf öğrencilerinin sigara içme alışkanlıkları, 25. yıl Akciğer Günleri Kongre Kitabı, 272-273, Bursa, 2000.